



**BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA O MIKROKREDITNOM SISTEMU  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE  
SA STANJEM NA DAN 31.03.2011. GODINE**

Sarajevo, maj 2011. godine

## Sadržaj

1. UVOD.....	3
1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO.....	3
1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u I kvartalu 2011. godine.....	4
1.3. Potrebne mjere na nivou sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja.....	4
2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA.....	5
2.1. Kadrovi.....	5
3. ANALIZA FINANSIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO.....	6
3.1. Bilans stanja.....	6
3.2. Kapital.....	9
3.3. Kreditni portfolio.....	9
3.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite.....	13
3.5. Bilans uspjeha.....	15
4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	17

### PRILOZI:

Prilog 1.	Osnovni podaci o MKO
Prilog 2.	Bilans stanja MKF
Prilog 3.	Bilans stanja MKD
Prilog 4.	Bilans uspjeha MKF
Prilog 5.	Bilans uspjeha MKD

### GRAFIKONI:

Grafikon 1.	Iznos aktive MKO na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
Grafikon 2.	Iznos bruto portfolija na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
Grafikon 3.	Iznos kapitala MKO na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
Grafikon 4.	Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
Grafikon 5.	Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine
Grafikon 6.	Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine
Grafikon 7.	Broj zaposlenih MKO na dan 31.03.2011. godine

## 1. UVOD

Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06) (Zakon o MKO) uređuje se osnivanje, registriranje, djelatnost, oblik organizovanja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija (MKO, odnosno mikrokreditnih fondacija (MKF) i mikrokreditnih društava (MKD) u Federaciji BiH. Nadležnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Agencija) nad ovim poslovima propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06 i 48/08) i internim aktima Agencije, a svi navedeni poslovi obavljaju se u okviru Sektora za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija.

### 1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO

Poslovanje MKO bliže se uređuje podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od Upravnog odbora Agencije, objavljenim u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj: 27/07 (deseta odluka objavljena je u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 32/10) i uputstvima za poslovanje MKO usvojenim od direktora Agencije.

#### **Odluke Agencije za poslovanje MKO**

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije;
2. Odluka o uslovima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih saglasnosti mikrokreditnim organizacijama;
3. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad i saglasnosti za sticanje vlasničkih udjela ulaganjem i prijenosom imovine mikrokreditne fondacije;
4. Odluka o nadzoru poslovanja mikrokreditnih organizacija;
5. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvještavanja;
6. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanju rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija;
7. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite,
8. Odluka o ostalim općim uslovima za poslovanje mikrokreditne organizacije,
9. Odluka o naknadama koje mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja mikrokreditne organizacije po prigovoru klijenta.

#### **Uputstva Agencije za poslovanje MKO**

1. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite;
2. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope;
3. Uputstvo za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu;
4. Uputstvo za izračunavanje pokazatelja operativne efikasnosti i
5. Uputstvo za izradu izvještaja mikrokreditnih organizacija.

### **1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u I kvartalu 2011. godine**

Tokom prvog kvartala 2011. godine, nastavljen je pad bruto portfolija MKO uslijed restriktivnijih politika kreditiranja koje su MKO uvele kao odgovor na povećanje kreditnih rizika te povećanih otpisa kredita koji su u kašnjenju više od 180 dana. Zbog usporenog kreditiranja, MKO su prelikvidne, a udio sredstava koja zarađuju, odnosno kreditni portfolio bilježi pad od 6% u odnosu na kraj 2010. godine. Na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, prvi put od 31.12.2008. godine, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1 milion KM. Pokazatelji kvalitete kreditnog portfolija bilježe blago poboljšanje. Omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na portfolio je u blagom poboljšanju, te je sa 5,71% smanjen na 5,35%. Rizični portfolio je poboljšana za 0,43% i sa 31.03.2011. godine iznosi 5,75%. Vanbilansna evidencija u odnosu na kraj prethodne godine, smanjena je za 12%. Evidentno je i povećanje trenda restrukturiranih zajmova.

Iskazani trend poslovanja u ovom periodu rezultat je poboljšanja sistema internih kontrola kod većeg broja MKO, prilagođavanja kreditnih politika i procedura naglašavanju važnosti naplate u poređenju sa dosadašnjim fokusom na isplate kredita, te fokusiranju na poboljšanje održivosti organizacija. Međutim posljedice strategija agresivnog rasta većine MKO-a iz prethodnih perioda, trenutni ekonomski ambijent kao i opće raspoloženje javnog mnijenja prema sektoru ostavilo je značajne negativne efekte po razvoj MKO, a koje, čini se, mogu biti prevaziđene samo restrukturiranjem MKO sektora.

### **1.3. Potrebne mjere na nivou sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja**

Agencija kao potrebne mjere za otklanjanje negativnih efekata poslovanja i zaštite doniranih sredstava vidi u izmjeni Zakona o MKO s ciljem uklanjanja nedorečenosti važećih propisa, poboljšanju podzakonske regulative kao rezultat izmjena zakona, definiranju svih važnih aspekata poslovanja MKO, poboljšanju segmenta upravljanja i rukovođenja, ograničenju transakcija sa povezanim licima i sl. Također, novi zakonski okvir bi omogućio stvaranje zakonskih preduslova za uvođenje instituta savjetnika sa posebnim ovlaštenjima u slučaju značajnih nepravilnosti u radu i gubitaka MKO.

Konsolidacija na nivou MKO i dalje je imperativ za ozdravljenje sektora u narednom periodu čime bi se stabilizirao mikrokreditni sektor, smanjile posljedice ekscesivne konkurencije, povećala kompetentnost upravnih odbora, menadžmenta i ostalog osoblja MKO, ojačala kapitalna baza manjeg broja jačih i zdravijih MKO, te postigle značajne uštede na troškovima poslovanja što bi u konačnici utjecalo i na smanjenje kamatnih stopa na mikrokredite. Agencija će i dalje insistirati na punoj primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije, poboljšanju transparentnosti poslovanja MKO, prevazilaženju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfolia, obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita CBBiH, poboljšanju institucionalnih kapaciteta i internih kontrola u MKO te odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora što podrazumijeva obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti i pružanja potpore razvoju poduzetništva.

## 2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA

U Federaciji BiH sa 31.03.2011. godine, dozvolu za rad Agencije ima 18 MKO, od toga 17 MKF (neprofitne organizacije) i 1 MKD (profitna organizacija), te 40 organizacionih dijelova MKD čije je sjedište u Republici Srpskoj. Jedna MKF pokrenula je postupak prestanka rada, te nije dostavila kvartalne izvještaje, stoga su u Informaciju uključeni podaci za 16 MKF. Sve MKF koje su dobile dozvolu za rad Agencije izvršile su preregistraciju u skladu sa Zakonom o MKO, odnosno nastale su promjenom oblika MKO osnovanih shodno Zakonu o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH, broj: 24/00) (Zakon o MKO iz 2000. godine). Stoga, sve MKF zakonski su pravni slijednik imovine, prava i obaveza MKO osnovanih u skladu sa Zakonom o MKO iz 2000. godine. U Prilogu 1. nalaze se osnovni podaci o MKF i MKD kojima je Agencija izdala dozvolu za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita.

Kao rezultat racionalizacije troškova MKO, a prvenstveno MKF, sa 31.03.2011. godine, nastavljen je trend zatvaranja organizacionih dijelova MKF sa sjedištem u Federaciji BiH, te je u odnosu na 31.12.2010. godine ukupan broj organizacionih dijelova sa sjedištem u Federaciji BiH manji za 3,3%. MKF sa sjedištem u Federaciji BiH imaju ukupno 350 organizacionih dijelova, od čega u Federaciji BiH 229, Republici Srpskoj 118 i Distriktu Brčko 3. Ukupno 205 organizacionih dijelova MKF sa sjedištem u Federaciji BiH ima ovlaštenja za dodjelu mikrokredita, stoga su upisani u Registar mikrokreditnih fondacija u Federaciji BiH kod Federalnog ministarstva pravde. Organizacione dijelove izvan Federacije BiH ima 9 MKF.

Agencija je dala dozvole za rad organizacionih dijelova jednog MKD koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a koje u Federaciji BiH posluje putem 40 poslovnih jedinica i terenskih ureda.

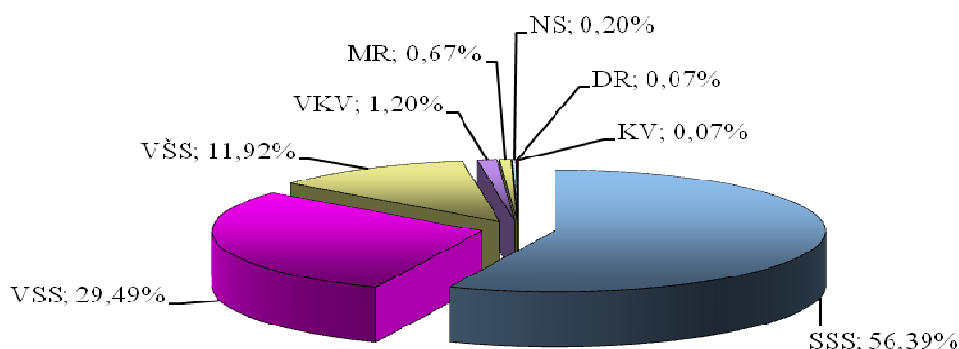
### 2.1. Kadrovi

Tabela 1. Kvalifikaciona struktura zaposlenih

Rb.	Kvalifikacija	31.12.2010.		Ukupno	Učešće	31.03.2011.		Ukupno	Učešće	Indeks
		MKF	MKD			MKF	MKD			
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11=9/5
1.	<b>NS</b>	3	0	3	0	3	0	3	0,20	100
2.	<b>KV</b>	2	0	2	0	1	0	1	0,07	50
3.	<b>VKV</b>	21	0	21	1	18	0	18	1,20	86
4.	<b>SSS</b>	876	3	879	58	844	3	847	56,39	96
5.	<b>VŠS</b>	232	0	232	15	179	0	179	11,92	77
6.	<b>VSS</b>	378	3	381	25	440	3	443	29,49	116
7.	<b>MR</b>	10	0	10	1	10	0	10	0,67	100
8.	<b>DR</b>	0	0	0	0	1	0	1	0,07	n/a
<b>UKUPNO</b>		<b>1522</b>	<b>6</b>	<b>1528</b>	<b>100</b>	<b>1496</b>	<b>6</b>	<b>1502</b>	<b>100,00</b>	<b>98</b>

Sa 31.03.2011. godine, mikrokreditni sektor zapošljava ukupno 1.502 radnika, što je za 26 radnika ili 2% manje u odnosu na 31.12.2010. godine. MKF zapošljavaju 1.496 radnika ili 99,6%, a MKD 6 radnika ili 0,4%. U strukturi zaposlenih najveće je učešće SSS od 56,39%, VSS od 29,49% i VŠS od 11,92%. Procent učešća zaposlenih sa visokom stručnom spremom je u porastu (za 16%), dok je procent učešća zaposlenih sa višom i srednjom stručnom spremom u padu u odnosu na 31.12.2010. godine.

Kvalifikacijska struktura zaposlenih na dan 31.03.2011. godine



### 3. ANALIZA FINANSIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO

Funkciju nadzora MKO, Agencija obavlja kontrolom na licu mjesta (*on-site*) i analizom izvještaja koje MKO dostavljaju Agenciji (*off-site*), shodno Zakonu o MKO i podzakonskim aktima Agencije. Izvještajnu osnovu čine kvartalni izvještaji o bilansu stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja i drugi izvještaji o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečni izvještaj o kamatnim stopama.

#### 3.1. Bilans stanja

Tabela 2. Bilans stanja MKO

u 000 KM

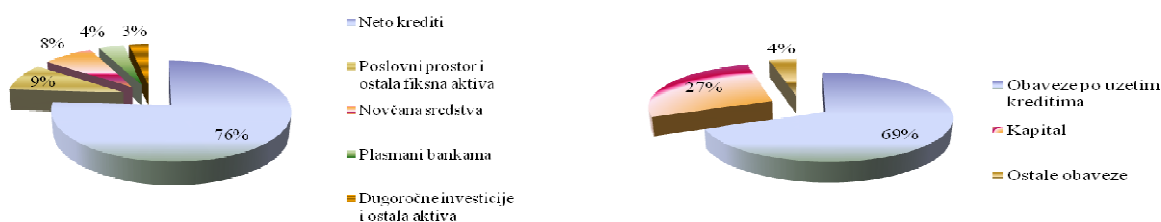
OPIS	31.12.2010. godine					31.03.2011. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12
<b>AKTIVA</b>											
1. Novčana sredstva	47.527	8	36	3	47.563	43.409	8	44	3	43.453	91
2. Plasmani bankama	28.751	5	0	0	28.751	22.980	4	0	0	22.980	80
3. Krediti	458.551		1.276		459.826	432.264		1.241		433.505	94
4. Minus: rezer. za kred. gubitke	26.214		36		26.250	23.160		40		23.200	88
5. Neto krediti	432.337	75	1.240	91	433.576	409.105	76	1.201	90	410.305	95
6. Posl. prostor i ost. fik. aktiva	49.115	9	84	6	49.200	48.430	9	82	6	48.512	99
7. Dugor. investicije	3.500	1	0	0	3.500	3.200	1	0	0	3.200	91
8. Ostala aktiva	14.319	2	9	1	14.328	14.279	3	7	1	14.286	100
9. Minus: rezerv. na ost. st. aktive, osim kredita	701	0	0	0	701	616	0	0	0	616	88
<b>UKUPNO AKTIVA</b>	<b>574.848</b>	<b>100</b>	<b>1.369</b>	<b>100</b>	<b>576.217</b>	<b>540.786</b>	<b>100</b>	<b>1.334</b>	<b>100</b>	<b>542.120</b>	<b>94</b>
<b>PASIVA</b>											
10. Obaveze po uzetim kreditima	409.898	71	598	44	410.496	375.590	69	563	42	376.153	92
11. Ostale obaveze	23.025	4	71	5	23.096	22.063	4	55	4	22.118	96
12. Kapital	141.924	25	700	51	142.625	143.132	26	716	54	143.848	101
<b>UKUPNO PASIVA</b>	<b>574.848</b>	<b>100</b>	<b>1.369</b>	<b>100</b>	<b>576.217</b>	<b>540.786</b>	<b>100</b>	<b>1.334</b>	<b>100</b>	<b>542.120</b>	<b>94</b>
Vanbilansna evidencija	144.521		88		144.609	126.856		74		126.931	88

Bilansna suma MKO sa 31.03.2011. godine iznosi 542,1 milion KM i za 150 miliona KM ili 22% je manja u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 34,1 milion KM ili 6% u odnosu na stanje sa 31.12.2010. godine. Rast bilansne sume bilježe 4 MKF, a pad je zabilježilo 12 MKF i 1 MKD. Pad bilansne sume veći od 10% u odnosu na kraj 2010. godine zabilježio je 10 MKF i 1 MKD, a pad preko 20% bilježe 2 MKF. Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima šest MKF sa aktivom u iznosu od 501,5 miliona KM ili 93%.

U strukturi aktive MKO, novčana sredstva iznose 43,4 miliona KM ili 8% sa stopom pada od 9% u odnosu na 31.12.2010. godine i većinom se odnose na novčana sredstva MKF. Plasmani bankama iznose 23 miliona KM ili 4%. Neke MKF mogu se suočiti sa rizikom likvidnosti, a kreditori generalno pokazuju visok stepen opreza uslijed iskazanih rezultata poslovanja odnosno trenda koji iskazuje sektor, čime se fondacijama ograničava pristup novim kreditima kojim bi zadovoljili kratkoročne obaveze što uz lošu naplatu kredita može dovesti do nelikvidnosti.

Neto krediti, odnosno bruto krediti umanjeno za rezervisanja za kreditne gubitke iznose 410,3 miliona KM ili 76% ukupne aktive i manji su za 117,2 miliona KM ili 22% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 23,3 miliona KM ili 5% u odnosu na 31.12.2010. godine. Pad neto kredita veći od 10% zabilježilo je 10 MKF i 1 MKD, a pad preko 20% zabilježila je 1 MKF, dok je 5 MKF imalo veći nivo neto kredita u odnosu na kraj prethodne godine.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 48,5 miliona KM ili 9% ukupne aktive i bilježe pad od 1% u odnosu na kraj prethodne godine. Šest MKF ima procent fiksne aktive u ukupnoj aktivni veći od dozvoljenog iznosa. Iznos od 16,9 milion KM ili 3% odnosi se na dugoročne investicije (3,2 miliona KM) i ostalu aktivu u iznosu od 13,7 miliona KM (umanjenu za rezervisanja na ostale stavke aktive osim kredita), koju čine obračunate kamate, avansi, aktivna vremenska razgraničenja i drugo. Dugoročne investicije odnose se na jednu MKF, dok dvije MKF imaju procent ostale aktive veći od 10% u odnosu na ukupnu aktivu.



U strukturi pasive MKO, obaveze po uzetim kreditima su osnovni izvor sredstava i iznose 376,2 miliona KM ili 69% ukupne pasive i manje su za 8% u odnosu na 31.12.2010. godine.

Tabela 3. Ročna struktura uzetih kredita

u 000 KM

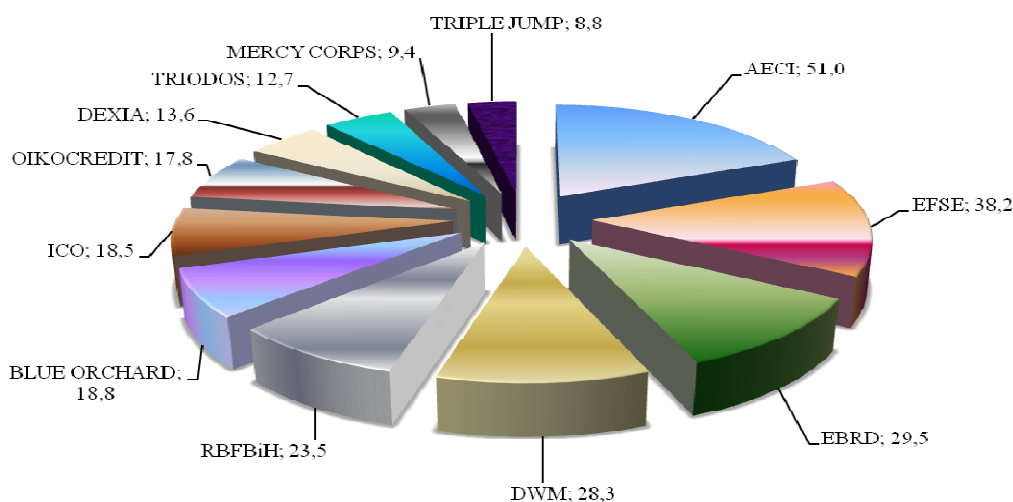
OPIS	31.12.2010. godine				31.03.2011. godine				Indeks
	MKF	MKD	UKUPNO	%	MKF	MKD	UKUPNO	%	
1					6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. Obaveze po uzetim kratkor. kreditima	88.871	513	89.384	22	74.689	520	75.209	20	84
2. Obaveze po uzetim dugoroč. kreditima	321.027	86	321.113	78	300.902	43	300.945	80	94
<b>UKUPNO</b>	<b>409.898</b>	<b>598</b>	<b>410.496</b>	<b>100</b>	<b>375.590</b>	<b>563</b>	<b>376.153</b>	<b>100</b>	<b>92</b>

Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima, dugoročni krediti iznose 301 milion KM ili 80% i imaju stopu pada od 6% u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima, kratkoročni krediti iznose 75,2 miliona KM ili 20% i imaju stopu pada od 16% u odnosu na kraj prethodne godine. Na obaveze po uzetim kreditima na MKF odnosi se 375,6 miliona KM ili 99,8% od ukupnih obaveza po uzetim kreditima.

Najznačajniji kreditori MKO su<sup>1</sup>:

- 1.) AECI – Agencija za međunarodnu saradnju Kraljevine Španije (51 milion KM);
- 2.) EFSE – Evropski fond za Jugoistočnu Evropu, Luksemburg (38,2 miliona KM);
- 3.) EBRD – Evropska banka za obnovu i razvoj, Velika Britanija (29,5 miliona KM);
- 4.) DWM – Developing World Markets, SAD (28,3 miliona KM);
- 5.) Razvojna banka Federacije BiH<sup>2</sup> (23,5 miliona KM);
- 6.) Blue Orchard Finance S.A., Švicarska (18,8 miliona KM);
- 7.) ICO – Instituto de Credito Oficial, Španija (18,5 miliona KM);
- 8.) Oikokredit, Holandija (17,8 miliona KM);
- 9.) Dexia Microcredit, Švicarska (13,6 milion KM);
- 10.) Triodos – Doen, Holandija (12,7 milion KM);
- 11.) Mercy Corps, SAD (9,4 miliona KM);
- 12.) Triple Jump, Holandija (8,8 miliona KM);

Izvori sredstava MKO na dan 31.03.2011. godine u mil. KM



Ostale obaveze iznose 22,1 milion KM ili 4% ukupne pasive, a čine ih obaveze prema zaposlenim, dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i drugo. Ukupno 4 MKF imaju procent ostalih obaveza veći od 10% u odnosu na ukupne obaveze.

Vanbilansna evidencija iznosi 126,9 miliona KM, koju čine otpisana kreditna potraživanja (125,6 miliona KM) i komisioni poslovi (1,3 miliona KM) i za 12% je manja od stanja sa 31.12.2010. godine.

<sup>1</sup> Od 44 evidentirana kreditora, u Informaciji su navedeni samo najznačajniji kreditori MKO.

<sup>2</sup> Sredstva su plasirana u okviru Projekta lokalnih inicijativa LIP I i LIP II koja su Odlukom Vlade Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 78/06 i 34/07) na upravljanje prenesena Razvojnoj banci Federacije BiH.



### 3.2. Kapital

Ukupni kapital MKO na dan 31.03.2011. godine iznosi 143,8 miliona KM ili 27% ukupne pasive i veći je za 122 hiljade KM ili 0,08% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 1,2 miliona KM ili 1% u odnosu na kraj 2010. godine. Kapital MKF iznosi 143,1 milion MKF ili 99,5%, a kapital jednog MKD 0,7 miliona KM ili 0,5%.

Tabela 4. Struktura kapitala MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2010. godine					31.03.2011. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=2+4	7	8	9	10	11=7+9	12=11/6
Donirani kapital	42.619	30	0	0	42.619	42.822	30	0	0	42.822	100
Osnovni kapital	9.957	7	600	86	10.557	9.853	7	600	84	10.453	99
Višak/manjak pr. nad ras.	84.856	60	0	0	84.856	85.976	60	0	0	85.976	101
Emisiona ažia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neraspoređena dobit	0	0	3	0	3	0	0	18	3	18	603
Zakonske rezerve	0	0	98	14	98	0	0	98	14	98	100
Ostale rezerve	4.493	3	0	0	4.493	4.482	3	0	0	4.482	100
<b>UKUPNO KAPITAL</b>	<b>141.924</b>	<b>100</b>	<b>700</b>	<b>100</b>	<b>142.625</b>	<b>143.132</b>	<b>100</b>	<b>716</b>	<b>100</b>	<b>143.848</b>	<b>101</b>

U strukturi kapitala najznačajniji je višak prihoda nad rashodima koji iznosi 86 miliona KM, te čini 60% ukupnog kapitala MKF i veći je za 1% u odnosu na kraj prethodne godine. Manjak prihoda nad rashodima u prvom kvartalu 2011. godine ostvarilo je 8 MKF, a višak prihoda nad rashodima 8 MKF, dok je jedno MKD ostvarilo neto dobit. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 116 hiljada KM ili 16% ukupnog kapitala MKD.

Značajan izvor kapitala MKF čini donirani kapital koji iznosi 42,8 miliona KM ili 30% ukupnog kapitala, dok jedno MKD nema doniranog kapitala. Osnovni kapital MKO na dan 31.03.2011. godine iznosi 10,5 miliona KM ili 7% ukupnog kapitala. Ostale rezerve iznose 4,5 miliona KM, ili 3% ukupnog kapitala i odnose se na 3 MKF.

### 3.3. Kreditni portfolio

Osnovna djelatnost MKO je mikrokreditiranje na koje se odnosi iznos od 433,5 miliona KM ili 80% ukupne aktive mikrokreditnog sektora. Nivo ukupnih kredita sektora zavisi od stanja kredita MKF na koje se odnosi 432,3 miliona KM ili 99,7% od ukupnih kredita, dok se na MKD odnosi 1,2 miliona KM ili 0,3% od ukupnih kredita. Neto krediti, koje čine ukupni krediti umanjeni za rezerve za kreditne gubitke prikazani su u Tabeli 5.

Tabela 5. Neto krediti

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010. godine			31.03.2011. godine			Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Kreditni	458.551	1.276	459.826	432.264	1.241	433.505	94
2.	Rezerve za kreditne gubitke	26.214	36	26.250	23.160	40	23.200	88
3.	<b>Neto krediti (1.-2.)</b>	<b>432.337</b>	<b>1.240</b>	<b>433.576</b>	<b>409.105</b>	<b>1.201</b>	<b>410.305</b>	<b>95</b>

Neto krediti iznose 410,3 miliona KM i za 22% su manji u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 5% u odnosu na 31.12.2010. godine. Krediti na bruto osnovi manji su za 25% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 6% u odnosu na 31.12.2010. godine. Rezerve za kreditne gubitke iznose 23,2 miliona KM i manje su za 54% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno 12% u odnosu na 31.12.2010. godine. Iako su rezerve za kreditne gubitke u apsolutnom iznosu manje u odnosu na kraj prethodne godine, omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na ukupan kreditni portfolio bilježi neznatno poboljšanje za 0,36% u odnosu na omjer sa 31.12.2010. godine.

Tabela 6. Sektorska i ročna struktura mikrokredita MKO na dan 31.03.2011. godine  
u 000 KM

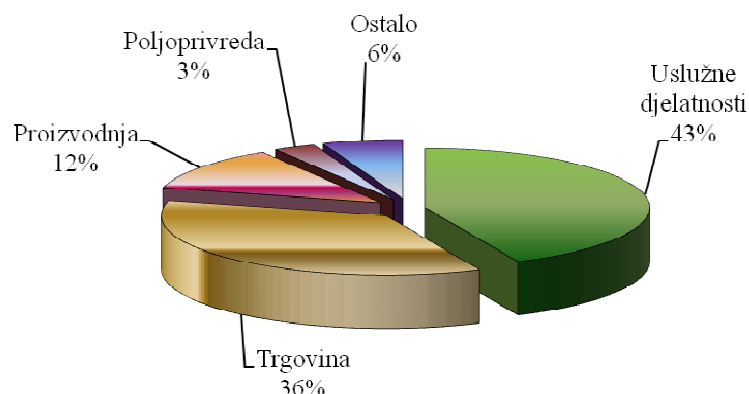
Red. broj	Mikrokrediti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Dospjela potraživanja	UKUPNO	%
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7
<b>1.</b>	<b>Pravnim licima</b>					
a.)	Uslužne djelatnosti	550	2.894	59	<b>3.503</b>	<b>43%</b>
b.)	Trgovina	812	1.993	58	<b>2.862</b>	<b>36%</b>
c.)	Poljoprivreda	78	165	2	<b>245</b>	<b>3%</b>
d.)	Proizvodnja	225	748	13	<b>985</b>	<b>12%</b>
e.)	Ostalo	65	398	7	<b>469</b>	<b>6%</b>
	<b>UKUPNO 1:</b>	<b>1.730</b>	<b>6.198</b>	<b>138</b>	<b>8.066</b>	<b>100%</b>
<b>2.</b>	<b>Fizičkim licima</b>					
a.)	Uslužne djelatnosti	27.939	63.059	1.740	<b>92.738</b>	<b>22%</b>
b.)	Trgovina	14.194	47.225	1.445	<b>62.864</b>	<b>15%</b>
c.)	Poljoprivreda	37.045	106.780	2.447	<b>146.272</b>	<b>34%</b>
d.)	Proizvodnja	3.850	23.394	563	<b>27.807</b>	<b>7%</b>
e.)	Stambene potrebe	15.595	33.194	789	<b>49.578</b>	<b>11%</b>
f.)	Ostalo	19.714	25.481	987	<b>46.181</b>	<b>11%</b>
	<b>UKUPNO 2:</b>	<b>118.338</b>	<b>299.133</b>	<b>7.969</b>	<b>425.440</b>	<b>100%</b>
	<b>UKUPNO (1+2):</b>	<b>120.067</b>	<b>305.331</b>	<b>8.107</b>	<b>433.505</b>	

Prema sektorskoj strukturi mikrokredita 425,4 miliona KM ili 98% od ukupnih kredita plasirano je fizičkim licima, a 8,1 milion ili 2% pravnim licima.

U ročnoj strukturi mikrokredita na kratkoročne kredite, u koje se uključuju i dospjela potraživanja odnosi se 128,2 miliona KM ili 30%, a na dugoročne kredite 305,3 miliona KM ili 70%. Sama dospjela potraživanja iznose ukupno iznose 8,1 milion KM ili 2% od ukupnih kredita i gotovo u cijelosti se odnose na kredite fizičkim licima.

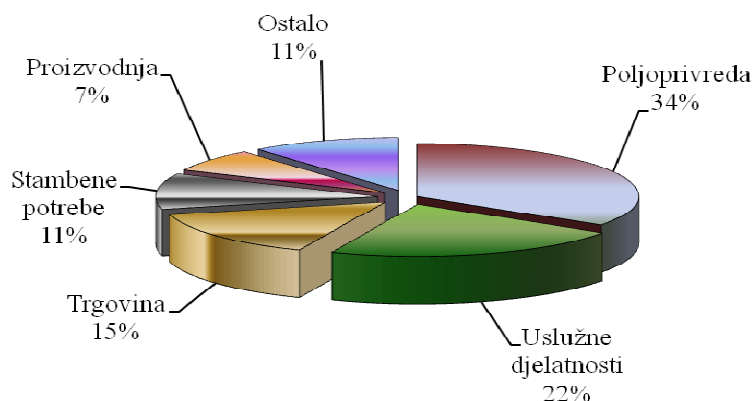
Prema granskoj strukturi najveći iznos, od ukupnog iznosa mikrokredita datih **pravnim licima**, plasiran je za uslužne djelatnosti i trgovinu – uslužne djelatnosti 3,5 miliona KM ili 43%, odnosno trgovina 2,9 miliona KM ili 36%. Za proizvodnju dat je 1 milion KM ili 12% od ukupnog iznosa mikrokredita datih pravnim licima, dok je za poljoprivredu dato 0,2 miliona KM ili 3%, a za ostale namjene 0,5 miliona KM ili 6%.

### Sektorska struktura mikrokredita plasiranih pravnim osobama



Što se tiče kredita **fizičkim licima**, 146,3 miliona KM ili 34% plasirano je za poljoprivredu, zatim 92,7 miliona KM ili 22% za uslužne djelatnosti, za trgovinu je plasirano 62,8 miliona KM ili 15%, za stambene potrebe 49,6 miliona KM ili 11%, za proizvodnju 27,8 miliona KM ili 7%, te za ostalo 46,2 miliona KM ili 11%.

### Sektorska struktura mikrokredita plasiranih fizičkim osobama



Na osnovu analize granske strukture zaključuje se da je mikrokreditiranje najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje uslužnih djelatnosti, trgovine i poljoprivrede, te se većim dijelom odnosi na dugoročne kredite fizičkim licima, premda se u prvom kvartalu 2011. godine bilježi povećan udio kratkoročnih kredita u odnosu na kraj prethodne godine (s krajem prethodne godine, kratkoročni krediti sa dospjelim potraživanjima iznosili su 11% od ukupnih kredita, dok se taj postotak sa krajem prvog kvartala povećao na 30%.)

Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07), MKO su dužne sva kreditna sredstva i druga potraživanja raspoređivati u određene grupe primjenom kriterija broja dana kašnjenja u otplati na način da za svaku grupu izdvaja rezerve za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja.

Osnovicu za obračun visine rezervi čini iznos neotplaćenog kredita, dospjele kamate i naknade i sve druge stavke kod kojih je MKO izložena riziku nemogućnosti naplate, odnosno poslovnog neuspjeha.

Iznosi potraživanja razvrstanih u zadane grupe i obračunate rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 31.03.2011. godine vide se iz slijedeće tabele:

Tabela 7. Izvještaj o visini i načinu formiranja rezervi za kreditne gubitke na dan 31.03.2011. godine

u 000 KM

Red. broj	Dani kašnjenja	Stope rezervisanja	Iznos kredita	Dospjela kamata		Iznos ostalih stavki aktive	Rezervisanja			Ukupna rezervisanja
				Stopa rezervisanja	Iznos kamate		Po kreditima	Po dospjelim kamatama	Po ost. stavkama aktive	
1	2	3	4	5	6	7	$8=(4 \times 3)/100$	$9=(5 \times 6)/100$	$10=(7 \times 3)/100$	$11=(8+9+10)$
1.	1 - 15	2%	<b>8.207</b>	2%	<b>175</b>	<b>425</b>	213	5	9	<b>226</b>
2.	16 - 30	15%	<b>11.718</b>	100%	<b>189</b>	<b>0</b>	1.558	188	0	<b>1.746</b>
3.	31 - 60	50%	<b>7.988</b>	100%	<b>271</b>	<b>0</b>	3.630	271	0	<b>3.901</b>
4.	61 - 90	80%	<b>5.089</b>	100%	<b>277</b>	<b>0</b>	4.071	277	0	<b>4.348</b>
5.	91 - 180	100%	<b>11.865</b>	100%	<b>1.113</b>	<b>0</b>	11.865	1.113	0	<b>12.978</b>
6.	preko 180	Otpis	<b>6.635</b>		<b>1.622</b>	<b>0</b>				
<b>UKUPNO</b>			<b>51.502</b>		<b>3.647</b>	<b>425</b>	<b>21.337</b>	<b>1.854</b>	<b>9</b>	<b>23.200</b>

Kašnjenje u otplati duže od jednog dana imaju krediti u iznosu 44,8 miliona KM. Stopa kredita u kašnjenju preko jednog dana prvom kvartalu 2011. godini iznosi 10,35% i manja je u odnosu na kraj prethodne godine za 0,35%.

Ukupan iznos dospjelih kamata po aktivnim kreditima koji su u otplati duže od jednog dana iznosi 2 miliona KM.

Ukupan iznos obračunatih rezervi po svim osnovama je 23,2 miliona KM.

#### **- Otplata kredita na teret jemaca -**

Negativan utjecaj i posljedice globalne ekonomske krize na finansijski sektor, posebno su izraženi kod poslovanja MKO kroz segment kreditiranja i kvalitet kreditnog portfolia. Zbog trenda rasta nenaplativih potraživanja, odnosno kašnjenja klijenata u plaćanju dospjelih kreditnih obaveza, došlo je do aktiviranja jemstava kod jednog broja kredita u kašnjenju, koji su imali ovakvu vrstu osiguranja, tako da je teret otplate tih kredita pao na jemce, odnosno žirante. S ciljem prikupljanja, praćenja i analize podataka o kreditima koje otplaćuju jemci, Agencija je od 31.12.2009. godine propisala novi izvještajni obrazac OKJ - otplata kredita na teret jemaca.

Prema izvještajima MKO u Federaciji BiH sa 31.03.2011. godine, 12.175 jemaca ukupno su otplatila 4,1 milion KM od ukupno odobrenog iznosa kredita od 49,8 miliona KM (8.712 kreditnih partija), što je za 2,2% manje u odnosu na iznos otplate na teret jemaca u poređenju sa krajem prethodne godine (4,2 miliona KM, otplatilo je 12.734 jemca, dok je iznos ukupno odobrenih kredita bio 52,6 miliona KM – 9.036 kreditnih partija). Stanje preostalog duga sa

31.03.2011. godine iznosi 17,2 miliona KM (31.12.2010. godine: 18,5 miliona KM). Iz navedenog se zaključuje da MKO sa 31.03.2011. godine bilježe blagi pad iznosa kredita koje otplaćuju jemci, kao i iznos otplate na teret jemaca.

### 3.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je tržišna cijena tih kredita, a obračunava se i iskazuje u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine Federacije BiH“, br: 27/07 i 46/09). U obračun efektivne kamatne stope uključuju se podaci o visini nominalne kamatne stope na kredite, iznosu naknada i provizija koje MKO izračunavaju klijentu u postupku odobravanja kredita i iznos naknada i provizija poznatih na dan izračuna, koje MKO izračunava klijentu tokom realizovanja ugovora o kreditu.

Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

Tabela 8. Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite za I kvartal 2011. godine – po proizvodima

Rb.	OPIS	Ponderisana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderisana efektivna kamatna stopa (prosječna)
<b>1.</b>	<b>Kratkoročni mikrokrediti za:</b>		
1.1.	Uslužne djelatnosti	26,05%	34,62%
1.2.	Trgovinu	25,52%	33,86%
1.3.	Poljoprivredu	25,17%	32,70%
1.4.	Proizvodnju	25,75%	32,54%
1.5.	Stambene potrebe	23,72%	27,90%
1.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	33,15%	41,19%
1.7.	Ostalo	18,70%	28,17%
<b>2.</b>	<b>Dugoročni mikrokrediti za:</b>		
2.1.	Uslužne djelatnosti	24,53%	29,30%
2.2.	Trgovinu	24,70%	29,25%
2.3.	Poljoprivredu	21,50%	25,27%
2.4.	Proizvodnju	23,38%	27,00%
2.5.	Stambene potrebe	21,62%	25,42%
2.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	26,96%	32,64%
2.7.	Ostalo	23,37%	29,62%

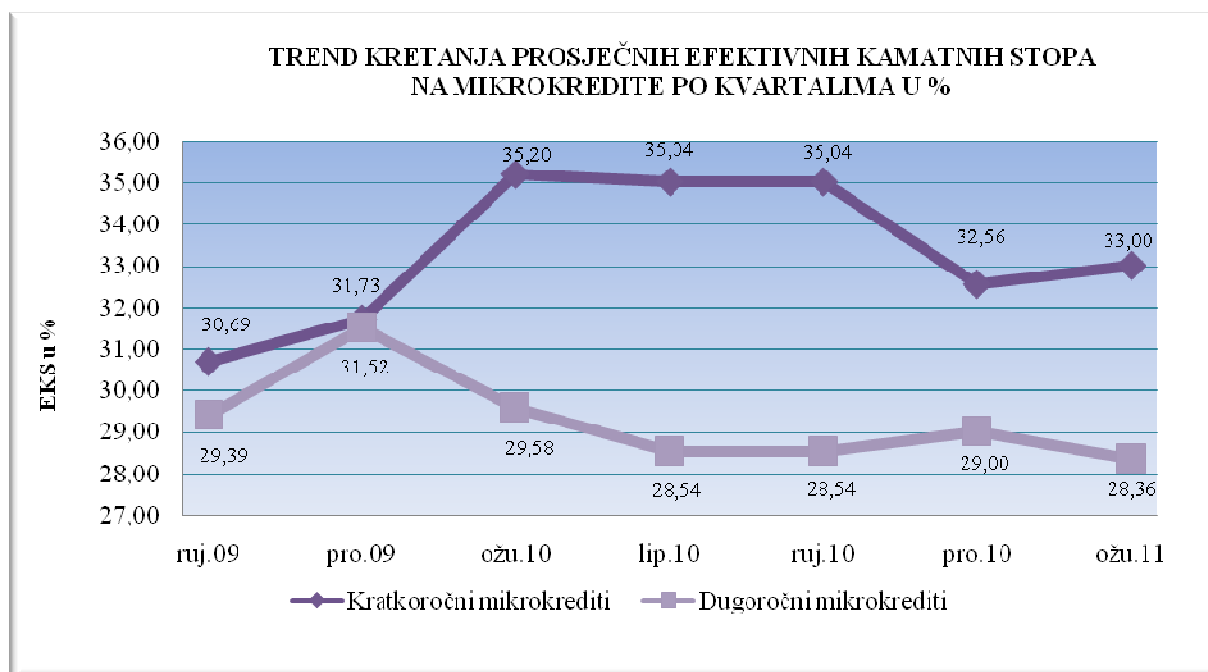
Za kratkoročne kredite, prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa kreće se u rasponu od 18,70 % za ostalo do 33,15 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu 27,90 % za stambene potrebe do 41,19 % za nenamjenske kredite.

Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa na dugoročne kredite kreće se u rasponu 21,50 % za poljoprivredu do 26,96 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 25,27 % za poljoprivredu do 32,64 % za nenamjenske kredite.

Prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne mikrokredite u Federaciji BiH po kvartalima prikazane su u Tabeli 9.

Tabela 9. Prosječne efektivne kamatne stope (EKS) na mikrokredite po kvartalima

PROSJEČNA EKS u % za	30.09.09.	31.12.09.	31.03.10.	30.06.10.	30.09.10.	31.12.10.	31.03.11
Kratkoročne mikrokredite	30,69	31,73	35,20	35,04	35,04	32,56	33,00
Dugoročne mikrokredite	29,39	31,52	29,58	28,54	28,54	29,00	28,36



U prvom kvartalu 2011. godine, prosječne efektivne kamatne stope u mikrokreditnom sektoru na dugoročne kredite bilježe blagi pad (za 0,64%), dok su prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne kredite u blagom porastu (za 0,44%).

Formiranje kamatnih stopa na mikrokredite zavisi od troškova cijene kapitala koje MKO koriste za financiranje portfolia, administrativnih troškova, troškova rezervisanja za kreditne gubitke, te troška kapitalizacije. Više kamatne stope na mikrokredite u odnosu na kredite banaka se zaračunavaju kako bi organizacije pokrile navedene troškove poslovanja te postigle nivo finansijske održivosti kao garanta opstojnosti MKO. MKF koja ima najnižu EKS nije operativno i finansijski održiva, te troškove operacija finansira iz donacija.

### 3.5. Bilans uspjeha

Struktura bilansa uspjeha mikrokreditnog sektora Federacije BiH je prikazana u Tabeli 10.

Tabela 10. Bilans uspjeha MKO

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 31.03.2010. g.				Za period 01.01. - 31.03.2011. g.				Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	1	2	3=(1+2)	4	5	6	7=(5+6)	8	9=(7/3)
<b>1.</b>	<b>PRIHODI PO KAMATAMA I SLIČNI PRIHODI</b>									
<b>1.1.</b>	<b>Prihodi od kamata i slični prihodi</b>	34.099	63	34.162	95	23.283	79	23.362	93	68
<b>1.2.</b>	<b>Operativni prihodi</b>	1.728	8	1.736	5	1.880	7	1.887	7	109
<b>2.</b>	<b>UKUPNI PRIHODI (1.1.+1.2.)</b>	<b>35.827</b>	<b>71</b>	<b>35.898</b>	<b>100</b>	<b>25.163</b>	<b>86</b>	<b>25.249</b>	<b>100</b>	<b>70</b>
<b>3.</b>	<b>RASHODI</b>									
<b>3.1.</b>	<b>Rashodi po kamatama i sl. rashodi</b>	9.979	9	9.988	21	6.152	14	6.166	22	62
<b>3.2.</b>	<b>Operativni rashodi</b>	17.883	54	17.937	39	15.979	67	16.047	58	89
<b>3.3.</b>	<b>Trošk. rezer. za kred. i dr. gubitke</b>	18.374	1	18.375	40	5.232	5	5.237	20	29
<b>4.</b>	<b>UKUPNI RASHODI (3.1.+3.2.+3.3.)</b>	<b>46.236</b>		<b>46.300</b>	<b>100</b>	<b>27.364</b>	<b>87</b>	<b>27.451</b>	<b>100</b>	<b>59</b>
<b>5.</b>	<b>VANREDNI PRIHODI</b>	1.449	0	1.449		3.372	16	3.388		234
<b>6.</b>	<b>VANREDNI RASHODI</b>	896	0	896		121	0	121		14
<b>7.</b>	<b>UKUPNO PRIHODI -RASHODI (2+5-4-6)</b>	<b>-9.856</b>	<b>7</b>	<b>-9.849</b>		<b>1.050</b>	<b>16</b>	<b>1.065</b>		
<b>8.</b>	<b>VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA</b>	<b>-9.856</b>				<b>1.050</b>		<b>1.050</b>		
<b>9.</b>	<b>DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA</b>		<b>7</b>				<b>16</b>	<b>16</b>		
<b>10.</b>	<b>POREZI</b>		<b>1</b>				<b>2</b>	<b>2</b>		
<b>11.</b>	<b>NETO DOBIT/GUBITAK</b>		<b>6</b>				<b>14</b>	<b>14</b>		
<b>12.</b>	<b>UKUPAN FIN. REZULTAT</b>			<b>-9.850</b>				<b>1.064</b>		

Ukupni prihodi MKO za period 01.01. - 31.03.2011. godine iznose 25,2 miliona KM, od čega se 25,1 milion KM ili 99,7% odnosi na prihode MKF, a 0,1 milion KM ili 0,3% na prihode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine, ukupni prihodi su manji za 10,6 miliona KM ili 30%.

Najveći dio prihoda, odnosi se na prihode od kamata koji iznose 23,3 miliona KM ili 93% ukupnih prihoda i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za 10,8 miliona KM ili 32%.

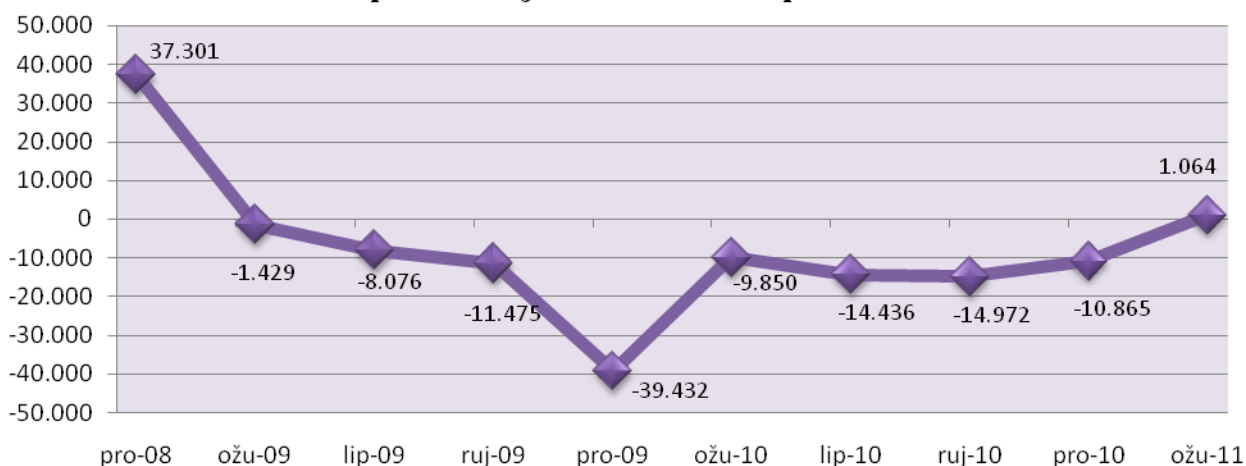
Ukupni rashodi iznose 27,4 miliona KM od kojih se 27,3 miliona ili 99,7% odnosi na rashode MKF, a 0,1 milion KM ili 0,3% na rashode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine ukupni rashodi su manji za 18,8 miliona KM ili 41%.

U strukturi rashoda, 6,2 miliona KM ili 22% od ukupnih rashoda odnosi se na rashode po kamatama na uzete kredite i ostale slične rashode i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 3,8 miliona KM ili 38%. Operativni rashodi iznose 16 miliona KM ili 58% ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za 1,9 miliona KM ili 11%. Operativni rashodi sastoje se od troškova plaća i doprinosa u iznosu od 8,9 miliona KM

(01.01.-31.03.2010.: 9,4 miliona KM), troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija u iznosu od 4,4 miliona KM (01.01.-31.03.2010.: 4,3 miliona KM), te ostalih operativnih troškova u iznosu od 2,7 miliona KM (01.01.-31.03.2010.: 4,2 miliona KM). Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke iznose 5,2 milion KM ili 20% od ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 13,1 milion KM ili 71%.

Za period 01.01.-31.03.2011. godine, neto dobit jednog MKD iznosila je 14 hiljada KM (01.01. – 31.03.2010.: 6 hiljada KM). U ovom periodu MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 1 milion KM, dok su u istom periodu prethodne godine, MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 9,8 miliona KM. U periodu 01.01. – 31.03.2011. godine, od ukupno 16 MKF, manjak prihoda nad rashodima imalo je 8 MKF i to u ukupnom iznosu od 0,9 miliona KM, a višak prihoda nad rashodima ostvarilo je 8 MKF u ukupnom iznosu od 1,9 miliona KM.

**Ukupan finansijski rezultat MKO po kvartalima 000 KM**



Na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, prvi put od 31.12.2008. godine, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1 milion KM.



#### **4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE**

Analizirajući izvještaje MKO sa 31.03.2011.godine možemo konstatovati slijedeće:

- Bilansna suma MKO sa 31.03.2011. godine iznosi 542,1 milion KM, od čega se na MKF odnosi 540,8 miliona KM ili 99,7%, a na MKD 1,3 miliona KM ili 0,3% od ukupnog bilansa MKO;
- Bilansna suma MKO na kraju prvog kvartala 2011. godine bila je manja za 150 miliona KM ili 22% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 34,1 milion KM ili 6% manja je u odnosu na stanje sa 31.12.2010. godine;
- Ukupni bruto krediti MKO sa 31.03.2011. godine iznose 433,5 miliona KM i čine 80% ukupne aktive MKO, dok neto krediti iznose 410,3 miliona KM;
- Osnovni izvor sredstava MKO su obaveze po uzetim kreditima koje na dan 31.03.2011. godine iznose 376,2 miliona KM ili 69% ukupne pasive MKO;
- Ukupni kapital MKO na dan 31.03.2011. godine iznosi 143,8 miliona KM, od čega kapital MKF iznosi 143,1 milion MKF, a kapital jednog MKD 0,7 miliona KM. Najznačajnije stavke kapitala MKF su višak prihoda nad rashodima u iznosu od 86 miliona KM koji čini 60% ukupnog kapitala MKF. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 116 hiljada KM ili 16% ukupnog kapitala MKD, dok osnovni kapital MKD iznosi 0,6 miliona KM ili 84% ukupnog kapitala MKD;
- U periodu 01.01. - 31.03.2011. godine, MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1,9 miliona KM, dok je manjak prihoda nad rashodima iznosio 0,9 miliona KM, što znači da su MKF sa 31.03.2011. godine poslovale s viškom prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 1 miliona KM. Jedno MKD je u I kvartalu 2011. godine ostvarilo neto dobit u iznosu od 14 hiljada KM.

U narednom periodu MKO moraju intenzivno raditi na:

- Primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije;
- Poboljšanju sistema internih kontrola, efikasnosti poslovanja i optimizaciji resursa MKO;
- Odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora;
- Prevazilaženju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfolia;
- Razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita;
- Poboljšanju institucionalnih kapaciteta i podešavanju sistema isplate i naplate kredita;
- Očuvanju doniranih sredstava i
- Iznalaženju partnera za konsolidaciju MKO u okviru sektora radi osnaživanja sektora, stabilizacije tržišnih uvjeta i korištenja potencijala za dalji razvoj i osiguranja održivosti sektora.

## **PRILOZI**

Prilog 1. Osnovni podaci o MKO

Prilog 2. Bilans stanja MKF

Prilog 3. Bilans stanja MKD

Prilog 4. Bilans uspjeha MKF

Prilog 5. Bilans uspjeha MKD

## Prilog 1.

## OSNOVNI PODACI O MKO

Rb.	Naziv mikrokreditne organizacije	Adresa i sjedište	Direktor	Tel/Fax	E-mail i Web	31.03.2011. godine	
						Iznos aktive u 000 KM	Broj zaposlenih
1.	MKD "ADRIA mikro" d.o.o. Mostar	Kneza Višeslava 14 88 000 MOSTAR	Sena-Martina Topić	036/ 348-891, 348-890 fax	adria.mikro@tel.net.ba	1.334	6
2.	MKF "BOSANSKO SELO" Srebrenik	21. Srebreničke brigade bb 75 350 SREBRENİK	Hajrudin Husanović	035/ 644-898 tel/fax	mobossel@bih.net.ba	518	3
3.	MKF "EKI" Sarajevo	Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sadina Bina	033/ 754-370, 754-388 fax	sbina@mkoeki.com www.mkoeki.com	119.513	270
4.	MKF "LIDER" Sarajevo	Skenderija 68 71 000 SARAJEVO	Zijad Hasović	033/ 250-580, 250-581 fax	zijadh@lider.ba www.lider.ba	10.792	53
5.	"LOK MKF" Sarajevo	Skenderija 13 71 000 SARAJEVO	Nusret Čaušević	033/ 564-200, 564-201 fax	central.office@lok.ba www.lok.ba	75.507	218
6.	MKF "MELAHA" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 59 71 000 SARAJEVO	Iso Abinun	033/ 205-737 tel/fax	iso@melaha.ba	949	3
7.	MKF "MIBA" Tuzla	Đorđa Mihajlovića 4/III 75 000 TUZLA	Mirsad Bahić	035/ 277-455 tel/fax	miba@vesta.ba www.miba.ba	714	3
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	Bosne srebrene bb 75 000 TUZLA	Nejira Nalić	035/ 270-283, 252-448 fax	mi-bospo@mi-bospo.org www.mi-bospo.org	38.610	135
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	Marka Marulića 2/VI 71 000 SARAJEVO	Sanin Čampara	033/ 616-162, 717-141 fax	mikra@mikra.ba www.mikra.ba	14.231	85
10.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	Panorama bb 73 000 GORAŽDE	Ferida Softić	038/ 226-456, 221-004 fax	mka.aldi@bih.net.ba www.mikroaldi.org	3.488	20
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	15. maja bb 75 000 TUZLA	Senad Sinanović	035/ 300-250, 300-269 fax	partner@partner.ba www.partner.ba	120.016	256
12.	MKF "PRIZMA" Sarajevo	Bistrik Medresa 43 71 000 SARAJEVO	Kenan Crnkić	033/ 573-320, 446-583 fax	hq@prizma.ba www.prizma.ba	101.327	211
13.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	Jukićeva 75 71 000 SARAJEVO	Edina Hadžimurtezić	033/ 666-224, 268-350 fax	info@islamic-relief.ba	1.587	10
14.	MKF "SANI" Zenica	Mehmedalije Tarabara 10 72 000 ZENICA	Sulejman Haračić	032/ 405-606 tel/fax	mikrosanizenica@yahoo.com	524	3
15.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 51 71 000 SARAJEVO	Zoran Dučić	033/ 278-020, 278-032 fax	sunrise@microsunrise.ba www.microsunrise.ba	46.555	169
16.	MKF "VORTT-INVEST" Sarajevo	Azize Šaćirbegović 128 71 000 SARAJEVO	Mustafa Kapić	033/720-949, 720-941 fax	vorttdoo@yahoo.com	495	2
17.	MKF "ŽENE ZA ŽENE International" Sarajevo	Džemala Bijedića 130 71 000 SARAJEVO	Seida Sarić	033/ 770-010, 770-012 fax	general@zenezazene.ba www.womenforwomen.org	5.959	55
<b>UKUPNO</b>						<b>542.120</b>	<b>1.502</b>

## Prilog 2.

## BILANS STANJA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010. godine	%	31.03.2011. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
<b>AKTIVA</b>						
<b>1.</b>	<b>Novčana sredstva (1a+1b)</b>	<b>47.527</b>	<b>8</b>	<b>43.409</b>	<b>8</b>	<b>91</b>
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	18.252	3	19.993	4	110
1b)	Kamatonosni računi depozita	29.275	5	23.416	4	80
2.	Plasmani bankama	28.751	5	22.980	4	80
3.	Kreditni	458.551		432.264		94
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	26.214		23.160		88
<b>3b)</b>	<b>Neto krediti (3-3a)</b>	<b>432.337</b>	<b>75</b>	<b>409.105</b>	<b>76</b>	<b>95</b>
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	49.115	9	48.430	9	99
5.	Dugoročne investicije	3.500	0	3.200	0	91
6.	Ostala aktiva	14.319	2	14.279	3	100
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	701		616		88
<b>8.</b>	<b>UKUPNO AKTIVA</b>	<b>574.848</b>	<b>100</b>	<b>540.786</b>	<b>100</b>	<b>94</b>
<b>PASIVA</b>						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	88.871	15	74.689	14	84
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	321.027	56	300.902	56	94
11.	Ostale obaveze	23.025	4	22.063	4	96
<b>12.</b>	<b>UKUPNO OBAVEZE</b>	<b>432.923</b>	<b>75</b>	<b>397.654</b>	<b>74</b>	<b>92</b>
13.	Donirani kapital	42.619		42.822		100
14.	Osnovni kapital	9.957		9.853		99
<b>15.</b>	<b>Višak prihoda nad rashodima</b>	<b>110.607</b>		<b>111.214</b>		<b>101</b>
15a)	za prethodne godine	109.640		109.251		100
15b)	za tekuću godinu	967		1.963		203
<b>16.</b>	<b>Manjak prihoda nad rashodima</b>	<b>25.751</b>		<b>25.238</b>		<b>98</b>
16a)	za prethodne godine	13.997		24.421		0
16b)	za tekuću godinu	11.754		817		7
17.	Ostale rezerve	4.493		4.482		100
<b>18.</b>	<b>UKUPNO KAPITAL</b>	<b>141.925</b>	<b>25</b>	<b>143.132</b>	<b>26</b>	<b>101</b>
<b>19.</b>	<b>UKUPNO PASIVA</b>	<b>574.848</b>	<b>100</b>	<b>540.786</b>	<b>100</b>	<b>94</b>
<b>VANBILANSNA EVIDENCIJA</b>						
	<b>- otpisani krediti</b>	79.269		125.552		158
	<b>- komisioni poslovi</b>					

Prilog 3.

**BILANS STANJA MKD**

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010. godine	%	31.03.2011. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
<b>AKTIVA</b>						
<b>1.</b>	<b>Novčana sredstva (1a+1b)</b>	<b>36</b>	<b>3</b>	<b>44</b>	<b>3</b>	<b>122</b>
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	36	3	44	3	122
1b)	Kamatonosni računi depozita	0	0	0	0	0
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0	0
3.	Kreditni	1.276		1.241		97
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	36		40		111
<b>3b)</b>	<b>Neto krediti (3-3a)</b>	<b>1.240</b>	<b>90</b>	<b>1.201</b>	<b>90</b>	<b>97</b>
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	84	6	82	6	98
5.	Dugoročne investicije	0	0	0	0	0
6.	Ostala aktiva	9	1	7	1	0
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0		0		0
<b>8.</b>	<b>UKUPNO AKTIVA</b>	<b>1.369</b>	<b>100</b>	<b>1.334</b>	<b>100</b>	<b>97</b>
<b>PASIVA</b>						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	513	38	520	39	101
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	86	6	43	3	
11.	Ostale obaveze	71	5	55	4	77
<b>12.</b>	<b>UKUPNO OBAVEZE</b>	<b>669</b>	<b>49</b>	<b>618</b>	<b>46</b>	<b>92</b>
13.	Donirani kapital	0		0		0
14.	Osnovni kapital	600		600		100
15.	Emisiona ažia	0		0		0
<b>16.</b>	<b>Neraspoređena dobit (16a+16b)</b>	<b>3</b>		<b>18</b>		<b>603</b>
16a)	prethodnih godina	0		3		0
16b)	tekuće godine	3		16		517
17.	Zakonske rezerve	98		98		
18.	Ostale rezerve	0		0		0
<b>19.</b>	<b>UKUPNO KAPITAL</b>	<b>700</b>	<b>51</b>	<b>716</b>	<b>54</b>	<b>102</b>
<b>20.</b>	<b>UKUPNO PASIVA</b>	<b>1.369</b>	<b>100</b>	<b>1.334</b>	<b>100</b>	<b>97</b>
<b>VANBILANSNA EVIDENCIJA</b>						
	- otpisani krediti	88		74		85
	- komisioni poslovi	0		0		0

**Prilog 4.**

**BILANS USPJEHA MKF**

*u 000 KM*

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 31.03.2010. g.	%	Za period 01.01. - 31.03.2011. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
<b>I</b>	<b>FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI</b>					
<b>1.</b>	<b>Prihodi od kamata i slični prihodi</b>					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	434	1	163	1	37
1.2.	Kamate na plasmane bankama	178	1	273	1	153
1.3.	Kamate na kredite	32.774	96	22.644	97	69
1.4.	Ostali finansijski prihod	713	2	203	1	29
<b>1.5.</b>	<b>Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)</b>	<b>34.099</b>	<b>100</b>	<b>23.283</b>	<b>100</b>	<b>68</b>
<b>2.</b>	<b>Rashodi po kamatama i slični rashodi</b>					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	9.261	93	5.886	96	64
2.2.	Ostali finansijski rashodi	718	7	266	4	37
<b>2.3.</b>	<b>Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)</b>	<b>9.979</b>	<b>100</b>	<b>6.152</b>	<b>100</b>	<b>62</b>
<b>3.</b>	<b>Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)</b>	<b>24.120</b>		<b>17.131</b>		<b>71</b>
<b>II</b>	<b>OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI</b>					
<b>4.</b>	<b>Operativni prihodi</b>					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	1.547	90	1.662	88	107
4.2.	Ostali operativni prihodi	181	10	218	12	120
<b>4.3.</b>	<b>Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)</b>	<b>1.728</b>	<b>100</b>	<b>1.880</b>	<b>100</b>	<b>109</b>
<b>5.</b>	<b>Operativni rashodi</b>					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	9.363	52	8.927	56	95
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	4.320	24	4.396	27	102
5.3.	Ostali operativni troškovi	4.200	23	2.656	17	63
<b>5.4.</b>	<b>Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)</b>	<b>17.883</b>	<b>100</b>	<b>15.979</b>	<b>100</b>	<b>89</b>
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	18.374		5.232		28
<b>7.</b>	<b>Višak/manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja (3.+4.3.-5.4.-6.)</b>	<b>-10.409</b>		<b>-2.201</b>		<b>21</b>
8.	Vanredni prihodi	1.449		3.372		233
9.	Vanredni rashodi	896		121		14
<b>10.</b>	<b>Višak/manjak prihoda nad rashodima (7.+8.-9.)</b>	<b>-9.856</b>		<b>1.050</b>		<b>-11</b>

Prilog 5.

**BILANS USPJEHA MKD**

u 000 KM

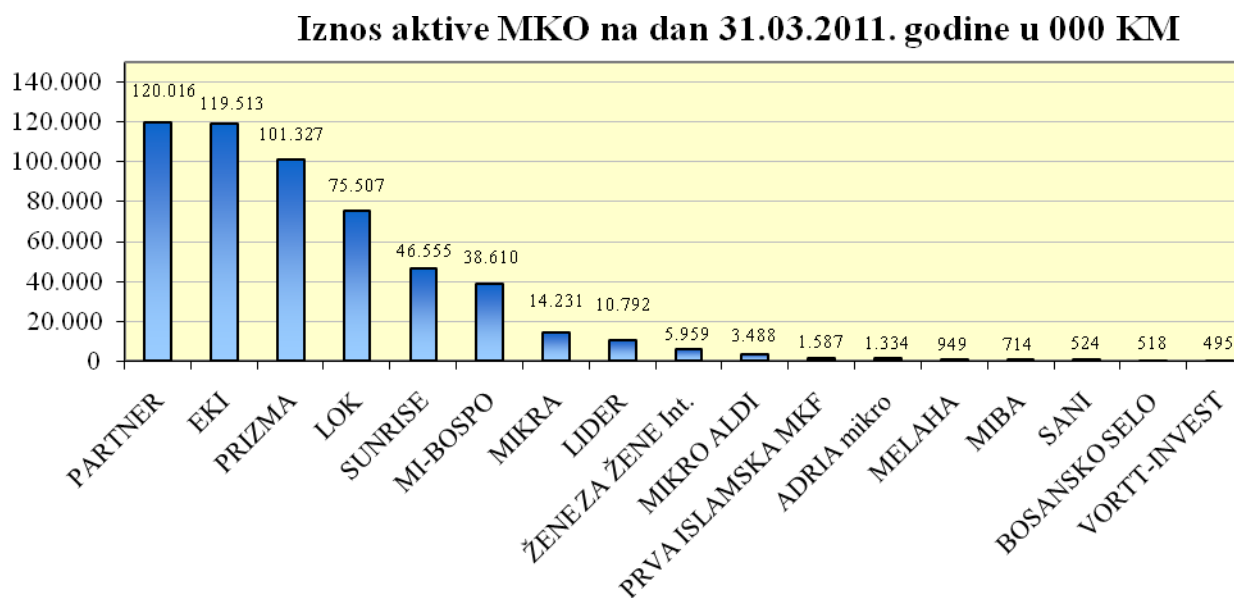
Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 31.03.2010. g.	%	Za period 01.01. - 31.03.2011. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
<b>I</b>	<b>FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI</b>					
<b>1.</b>	<b>Prihodi od kamata i slični prihodi</b>					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0	n/a
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0	n/a
1.3.	Kamate na kredite	62	98	78	99	125
1.4.	Ostali finansijski prihod	1	2	1	1	100
<b>1.5.</b>	<b>Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)</b>	<b>63</b>	<b>100</b>	<b>79</b>	<b>100</b>	<b>125</b>
<b>2.</b>	<b>Rashodi po kamatama i slični rashodi</b>					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	9	100	14	100	160
2.2.	Ostali finansijski rashodi	0	0	0	0	n/a
<b>2.3.</b>	<b>Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)</b>	<b>9</b>	<b>100</b>	<b>14</b>	<b>100</b>	<b>160</b>
<b>3.</b>	<b>Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)</b>	<b>54</b>		<b>64</b>		<b>119</b>
<b>II</b>	<b>OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI</b>					
<b>4.</b>	<b>Operativni prihodi</b>					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	6	75	5	66	82
4.2.	Ostali operativni prihodi	2	25	3	34	125
<b>4.3.</b>	<b>Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)</b>	<b>8</b>	<b>100</b>	<b>7</b>	<b>100</b>	<b>93</b>
<b>5.</b>	<b>Operativni rashodi</b>					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	23	42	23	34	98
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	22	41	20	30	90
5.3.	Ostali operativni troškovi	9	17	25	37	277
<b>5.4.</b>	<b>Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)</b>	<b>54</b>	<b>100</b>	<b>67</b>	<b>100</b>	<b>125</b>
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	1		5		495
<b>7.</b>	<b>DOBIT/GUBITAK OD REDOVNOG POSLOVANJA (3.+4.3.-5.4.-6.)</b>	<b>7</b>		<b>-1</b>		<b>-13</b>
8.	Vanredni prihodi	0		16		n/a
9.	Vanredni rashodi	0		0		n/a
10.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	7		16		221
11.	POREZ	1		2		155
<b>12.</b>	<b>NETO DOBIT/GUBITAK</b>	<b>6</b>		<b>14</b>		<b>233</b>

## **GRAFIKONI**

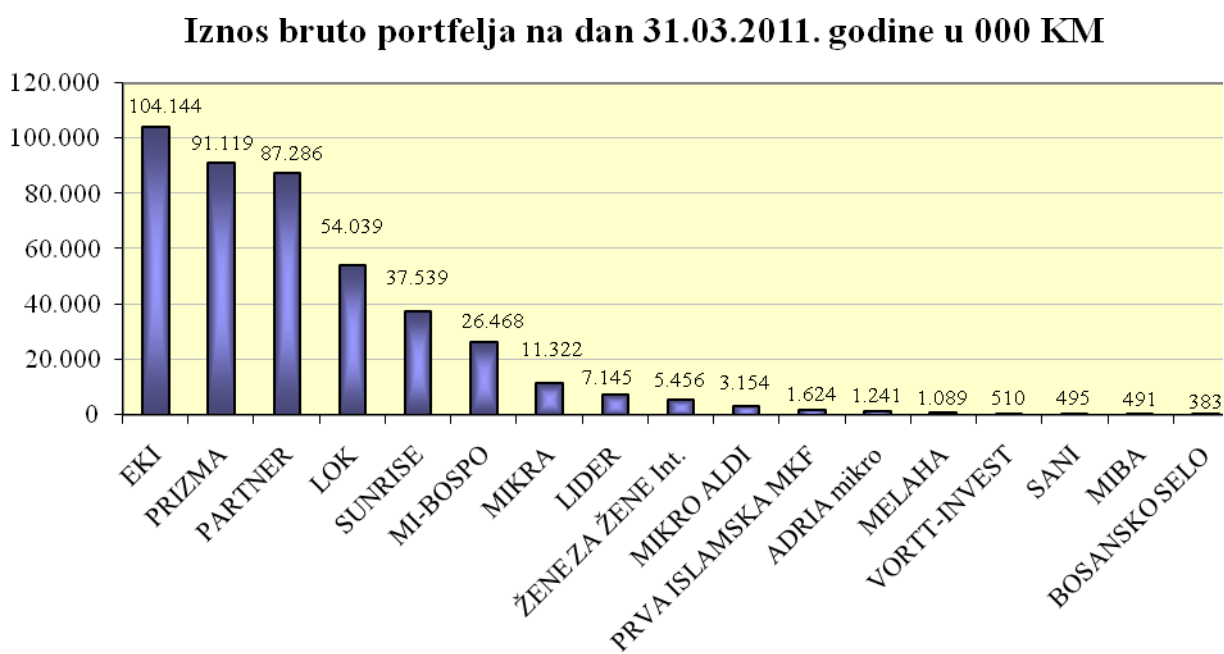
- Grafikon 1. Iznos aktive MKO na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 2. Iznos bruto portfolia na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 3. Iznos kapitala MKO na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 4. Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 31.03.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 5. Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine
- Grafikon 6. Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine
- Grafikon 7. Broj zaposlenih MKO na dan 31.03.2011. godine



**Grafikon 1.**

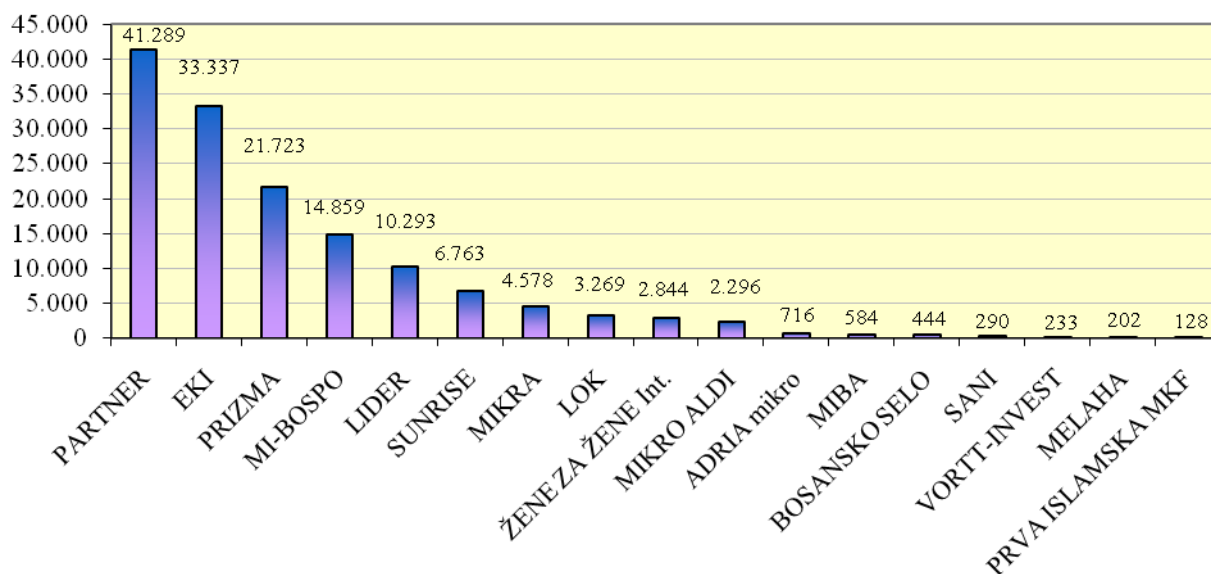


**Grafikon 2.**



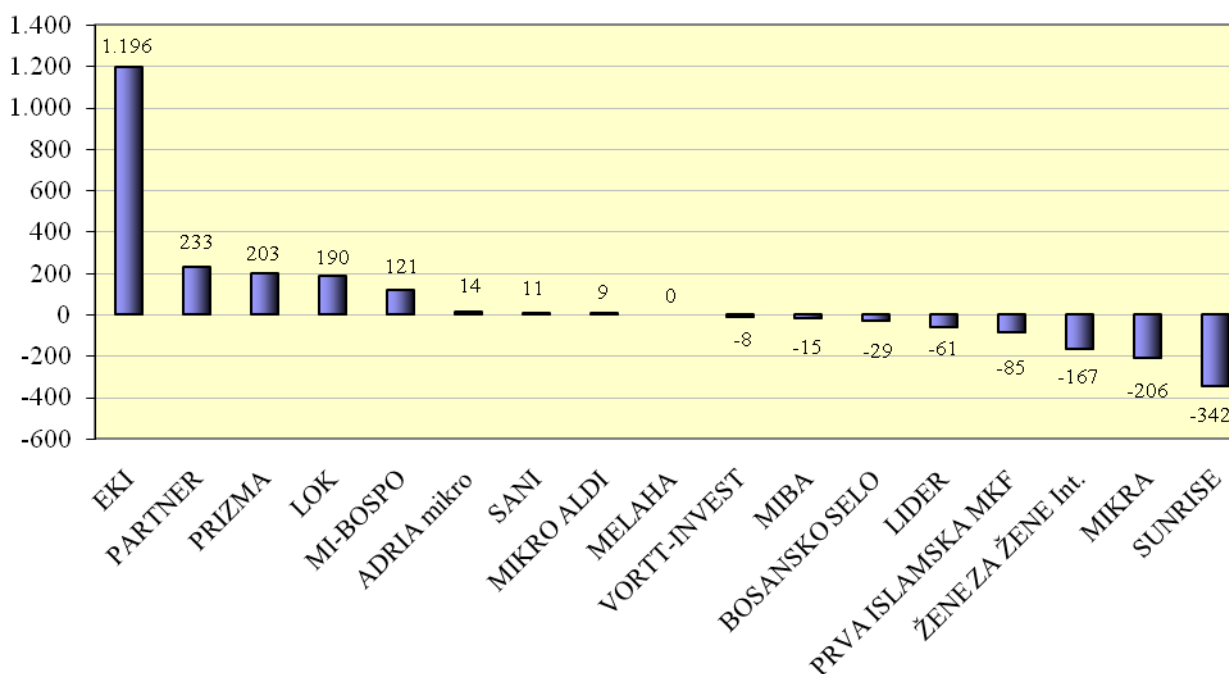
**Grafikon 3.**

**Iznos kapitala MKO na dan 31.03.2011. godine u 000 KM**



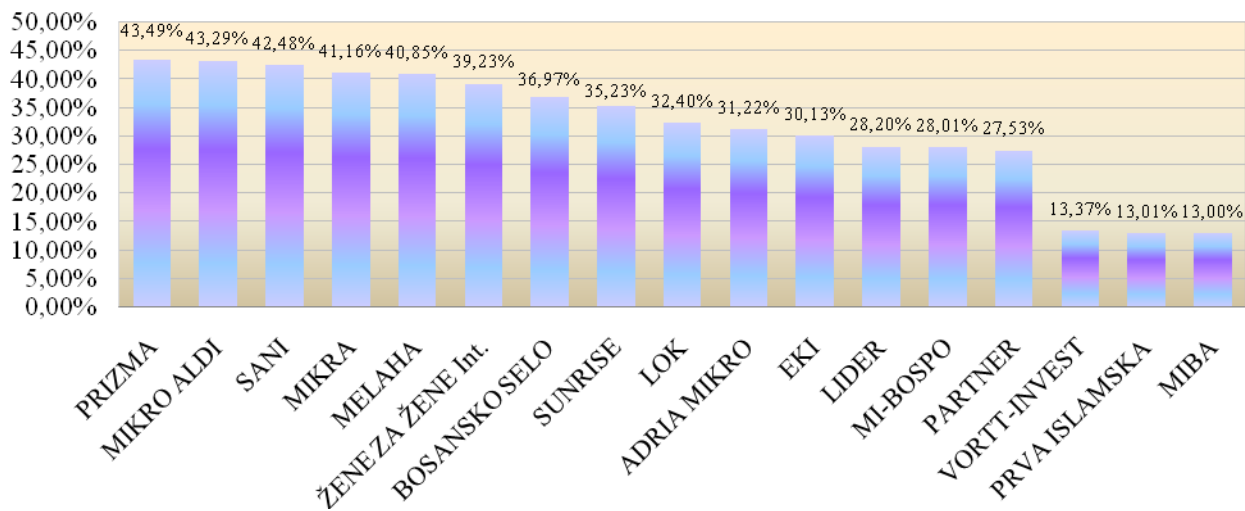
**Grafikon 4.**

**Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno  
Neto dobit/gubitak MKD za period 01.01. - 31.03.2011. godine  
u 000 KM**



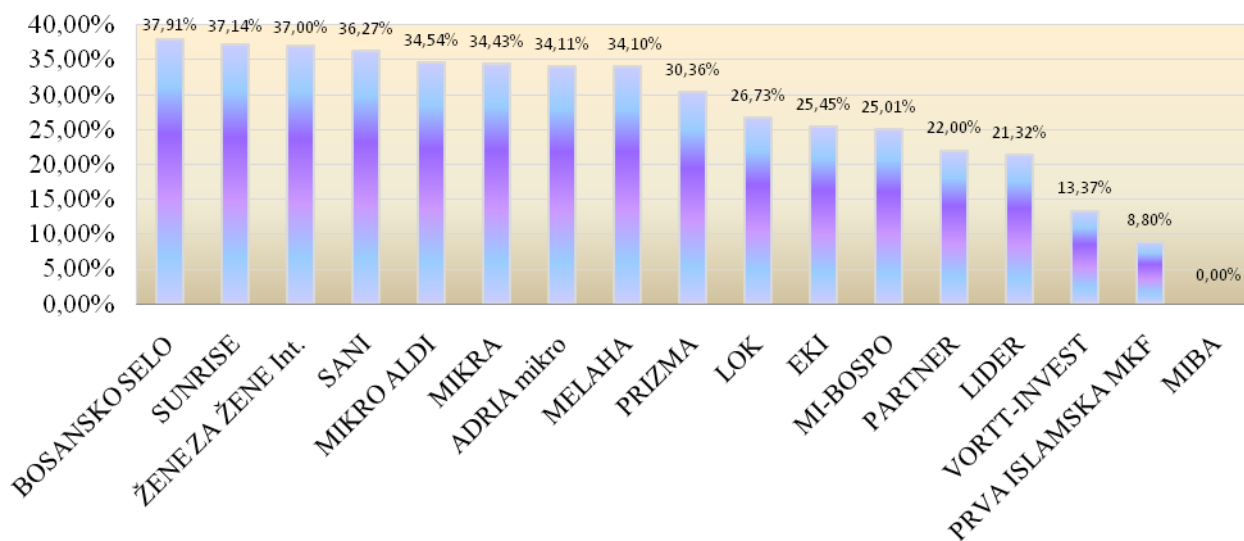
**Grafikon 5.**

**Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite  
prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine**



**Grafikon 6.**

**Prosječne ponderirane EKS na dugoročne kredite  
prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine**



**Grafikon 7.**

**Broj zaposlenih na dan 31.03.2011. godine**

